

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ชุลีกร	ด้านยุทธศิลป์*	Chuleekorn	Danyuthasilpe*
แสงเดือน	อภิรัตน์วงศ์**	Sangduan	Apiratanawong**
ระวีวรรณ	พิไลเกียรติ***	Rawewan	Pilaikiat***
อลงกรณ์	อักษรศรี**	Alongkorn	Aksornsri**

Abstract

Perceived competency as a learning outcome of the Bachelor of Nursing Science Curriculum (Revised Edition 2016) at the Faculty of Nursing, Naresuan University, was the focus of this study which aimed to examine the self-perceived competencies of nursing students, including supporting factors and obstacles facing the students in gaining these competencies. The participants comprised 107 nursing students who completed their studies in the academic year 2023. A questionnaire was used for data collection on these perceived competencies, focusing on program learning outcomes. The questionnaire attained a content validity index of .99, and Cronbach’s alpha coefficient was .92. The focus group discussion was conducted with 12 participants. Descriptive statistics for quantitative data and content analysis for qualitative data were used.

The results revealed that the overall competency of participants was at a high level (M = 4.27, SD = 0.61). All aspects were high: the highest mean score was for ethics and morals (M = 4.44, SD = 0.57), followed by professional practice skills (M = 4.39, SD = 0.61), interpersonal skills and responsibility (M = 4.32, SD = 0.62), cognitive skills (M = 4.19, SD = 0.63), knowledge (M = 4.17, SD = 0.61), numerical analysis, and communication and information technology skills (M = 4.11, SD = 0.66). Supporting factors related to competency were 1) instructional designs and nursing teachers’ characteristics, 2) teaching methods, 3) intention of nursing students, 4) encouragement, and 5) learning environment. The barrier related to competency of participants was tiredness.

These findings provide baseline information for planning, curriculum development, and teaching design to better enhance nursing students’ competencies.

Keywords: Learning outcomes; Perception; Competency; Nursing students

* Corresponding author, Associate Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University; e-mail: chuleekornd@nu.ac.th

** Lecturer, Faculty of Nursing, Naresuan University

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University

Received 27 May 2024; Revised 24 June 2024; Accepted 27 June 2024

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มุ่งเน้นการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตพยาบาล และศึกษาปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตพยาบาล ที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 107 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ .99 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และการสนทนากลุ่มจำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($M = 4.27, SD = 0.61$) และทุกด้านมีการรับรู้สมรรถนะอยู่ระดับสูง โดยด้านที่สูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($M = 4.44, SD = 0.57$) รองลงมา ได้แก่ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($M = 4.39, SD = 0.61$) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($M = 4.32, SD = 0.62$) ทักษะปัญญา ($M = 4.19, SD = 0.63$) ความรู้ ($M = 4.17, SD = 0.61$) และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($M = 4.11, SD = 0.66$) ปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะของนิสิต ได้แก่ 1) รูปแบบการสอนและบุคลิกภาพของผู้สอน 2) วิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ 3) ความตั้งใจของผู้เรียน 4) กำลังใจจากคนรอบข้าง 5) สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ส่วนอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ ได้แก่ ความเหนื่อยล้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตพยาบาลให้มีระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: ผลลัพธ์การเรียนรู้ การรับรู้ สมรรถนะ นิสิตพยาบาล

* ผู้เขียนหลัก รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร e-mail: chuleekornd@nu.ac.th

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วันที่รับบทความ 27 พฤษภาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ 24 มิถุนายน 2567 วันที่ตอบรับบทความ 27 มิถุนายน 2567

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพด้านสุขภาพที่ต้องปฏิบัติการพยาบาลโดยตรงต่อชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชนด้วยความเอาใจใส่ อย่างเอื้ออาทร เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของผู้ใช้บริการในแต่ละบริบท สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงต้องมุ่งจัดการศึกษาให้นิสิตพยาบาลมีสมรรถนะทุกด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพร้อมจะสำเร็จการศึกษาและไปเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพในสถานบริการสุขภาพทั่วประเทศ ซึ่งบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพต้องมีความรู้ สมรรถนะและทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเพียงพอตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2024)

สมรรถนะ เป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จโดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะที่ตนมีอยู่ (Office of the Education Council, 2019) การรับรู้สมรรถนะ จึงเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการนำความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตนมาใช้ในปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จ เมื่อพยาบาลมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองระดับสูง จะส่งผลให้ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมทางการพยาบาลได้ดี การรับรู้สมรรถนะตนเองในการปฏิบัติงานให้ครบทุกด้านจึงเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน เนื่องจากพยาบาลจะต้องปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ให้บริการ อีกทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความพร้อมในการปฏิบัติงานในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มุ่งผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลให้มีคุณภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ซึ่งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระสำคัญให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education) และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 (Ministry of Education, 2009) โดยการจัดการเรียนการสอนด้านสุขภาพที่บูรณาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งในห้องปฏิบัติการ ในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง สอนแบบบรรยาย สาธิต-สาธิตย้อนกลับ การสอนโดยใช้การทดลอง การอภิปรายกลุ่มย่อย การใช้กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ ผู้ป่วยจำลอง การทำโครงงานหรือโครงการ เน้นการวิเคราะห์ การลงมือทำ การสังเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ในศาสตร์ด้านสุขภาพ และที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร (Faculty of Nursing, Naresuan University, 2016) ซึ่ง ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรม มี 9 ข้อ เช่น อธิบายประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการพยาบาล ยอมรับผลจากการกระทำของตนทั้งผลดีและผลเสีย 2) ความรู้ มี 8 ข้อ เช่น อธิบายความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ อธิบายความรู้ศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล ระบบสุขภาพ และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต่อระบบสุขภาพ 3) ทักษะทางปัญญา มี 8 ข้อ เช่น สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย หาแนวทางแก้ไขทางการพยาบาลที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มี 5 ข้อ เช่น แสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและสมาชิกทีมในการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์ และรับรู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่นในทีมการพยาบาล ทีมสุขภาพ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

สารสนเทศ มี 5 ข้อ เช่น ประยุกต์ใช้หลักตรรกะ เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าหรือการแก้ไขปัญหา และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มี 5 ข้อ เช่น มีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวม ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเมตตา กรุณา เอื้ออาทร ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย และสิทธิของผู้ป่วย เป็นต้น (Faculty of Nursing, Naresuan University, 2016)

แนวทางการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ดำเนินการโดยกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยให้นิสิตแต่ละชั้นปีประเมินตนเองถึงการรับรู้สมรรถนะผลลัพธ์การเรียนรู้รายชั้นปี (year learning outcomes) ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (google form) และมีการสื่อสารผลการประเมินโดยกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประสานกับอาจารย์ประจำชั้นปีและเข้าพบนิสิตพร้อมกัน เพื่อแจ้ง ผลการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้รายชั้นปี ให้นิสิตรับทราบ พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในสัปดาห์แรกก่อนเปิดภาคการศึกษาทุกชั้นปี โดยกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการประเมินผลและนำข้อมูลไปวางแผนปรับปรุงทุกปีการศึกษาตลอดหลักสูตรจนนิสิตสำเร็จการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัย พบว่า มีการศึกษาการรับรู้ผลการเรียนรู้โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ดังการศึกษาของ รุ่งทิวา หวังเรืองสถิตย์ และอัญชลี แก้วสระศรี (Wangruangsatid & Kaewsasri, 2022) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการรับรู้ผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ นาทยา พิงสว่าง และ สิริพร บุญเจริญพานิช (Pungsawang & Booncharoenpanich, 2017) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพอย่างน้อย 1 ปี ประเมินตนเองโดยรวมมีคุณภาพอยู่ระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ปัจจัยด้านความสุขในการเรียน รูปแบบการเรียนรู้ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Chantra et al., 2016; Songwatthanayuth et al., 2019) นอกจากนี้สภาพแวดล้อมด้านเพื่อน ด้านอาจารย์ พฤติกรรมในห้องเรียน พฤติกรรมนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมด้านหลักสูตร มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาพยาบาล (Kruttakart et al., 2023)

นิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 เป็นรุ่นที่ผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งยังไม่ได้รับการติดตามผลการรับรู้สมรรถนะของตนเองจากหลักสูตรดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นหลักสูตรเดิม ที่ขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ไปแล้ว แต่ก็ยังสามารถใช้สมรรถนะเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ หากนิสิตมีการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับสูงก็คาดว่าจะส่งผลให้มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้ดี ข้อมูลที่ได้รับก็จะสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็นปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิต ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ทั้งนี้การพัฒนาสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนหรือส่งเสริม ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงอุปสรรคต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตซึ่งศึกษาเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยศึกษาทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตพยาบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นิสิตพยาบาลที่กำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 488 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 112 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คัดเข้า ดังนี้ 1) เป็นนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ไม่จำกัดอายุและเพศ 2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2566 และ 3) ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาวิจัยด้วยความสมัครใจ

เกณฑ์การคัดออก ดังนี้ 1) ขาดอนรายวิชาทางการพยาบาล 2) ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการวิจัย และ 3) มีการลาพักการศึกษา การลาออกในช่วงที่มีการเก็บข้อมูลวิจัย ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดในปีการศึกษา 2566

ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ และคัดเลือกตามเกณฑ์ คือ สามารถให้ข้อคิดเห็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร และยินยอมเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ และใช้การบอกต่อ (snowball sampling approach) การศึกษาครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลที่เข้าสนทนากลุ่ม 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพศ และอายุ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ

ส่วนที่ 2 การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร (ปรับปรุง พ.ศ. 2559) ประกอบด้วยเนื้อหา 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (8 ข้อ) 2) ความรู้ (11 ข้อ) 3) ทักษะทางปัญญา (7 ข้อ) 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5 ข้อ) 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6 ข้อ) และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (7 ข้อ) รวม 44 ข้อ ข้อคำถามเป็นด้านบวกทั้งหมด เพื่อประเมินการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรพยาบาลศาสตร

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

แบบสอบถามมีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ค่าคะแนนจากน้อยไปหามาก ดังนี้ การรับรู้สมรรถนะตนเองระดับต่ำที่สุด (1 คะแนน) ระดับต่ำ (2 คะแนน) ระดับปานกลาง (3 คะแนน) ระดับสูง (4 คะแนน) และระดับสูงที่สุด (5 คะแนน) การแปลผลใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (Srisaard, 2017) คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองระดับต่ำที่สุด คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองระดับสูง และคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะตนเองระดับสูงที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะและอุปสรรค ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวคำถามปลายเปิด สำหรับการสนทนากลุ่ม ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนสมรรถนะของนิสิต (ผู้สอน ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้) และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตมีอะไรบ้าง อย่างไร

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสม แบบสอบถามมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) เท่ากับ .99 แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยปรับปรุงภาษาในข้อคำถามให้เข้าใจง่ายตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสอบถามนำไปทดลองใช้กับผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่า Cronbach's alpha coefficient ได้เท่ากับ .92

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร IRB No. P2-0014/2567 หลังจากนั้นเชิญชวนกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อหลีกเลี่ยงการบังคับให้เข้าร่วมวิจัยแบบเกรงใจ หลังเข้าร่วมแล้ว ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ระยะเวลา ประโยชน์ที่จะได้รับ การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย สิทธิในการเข้าร่วมการศึกษา สิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธ โดยไม่ต้องมีเหตุผลและไม่มีผลกระทบต่อการเรียน หรือผลการเรียน ขอความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยมีเวลาให้ตัดสินใจและโดยสมัครใจ และขอคำยินยอมกับอาสาสมัครโดยลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เผยแพร่ข้อมูลในภาพรวมและเฉพาะการนำเสนอเชิงวิชาการ และทำลายข้อมูลรวมถึงไฟล์เสียงที่บันทึกในคอมพิวเตอร์และเครื่องบันทึกเสียง ภายใน 3 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากโครงการวิจัยได้รับอนุมัติ ทีมผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อนัดหมายกลุ่มตัวอย่างและพบกลุ่มตัวอย่าง ณ ห้องเรียน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ชี้แจงข้อคำถามในแบบสอบถาม และให้มีเวลาเพียงพอในการคิดทบทวนก่อนตอบคำถาม และมีอิสระในการตอบหรือไม่ตอบคำถามครบทุกข้อโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ หากมีข้อสงสัยสอบถามได้ และกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัย 107 คน จาก 112 คน คิดเป็นร้อยละ 95.54

การสนทนากลุ่ม ดำเนินการโดยผู้วิจัยและทีมวิจัย ณ ห้องเรียน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สถานที่สงบและเป็นส่วนตัว ก่อนเริ่มขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกการสนทนา สนทนากลุ่ม 1 ครั้งโดยใช้แนวคำถาม มีสมาชิกกลุ่มละ 12 คน ใช้เวลา 50-90 นาที ผู้ดำเนินการสนทนาเริ่มจากคำถามกว้าง ๆ แล้วเข้าสู่ประเด็นการรับรู้ผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค การบรรลุสมรรถนะและสิ่งที่ต้องการพัฒนา

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมสนทนา และทบทวนข้อมูลเป็นระยะจนข้อมูลมีความ
อิมตัวจึงยุติการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน

2. การรับรู้สมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร (ปรับปรุง พ.ศ.2559) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
พรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะนิสิต ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)
ตามแนวคิด ของ มิลเลอร์ และ แครบตรี (Miller & Crabtree, 1992) โดยถอดเทปการสัมภาษณ์ แบบคำต่อคำ
ประโยคต่อประโยค จากนั้นแยกแยะและจัดประเภทของข้อมูล นำข้อมูลที่จัดประเภทแล้วมาลงรหัสของข้อมูล นำ
ข้อมูลที่มีรหัสคล้ายคลึงกันจัดเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน นำข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้วมาสร้างเป็นหมวดหมู่ของข้อมูล นำ
หมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแก่นสาระและหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

การสร้างที่น่าเชื่อถือของผลการวิจัย (trustworthiness) ตามแนวคิดของ ลินคอร์น และ กูบา (Lincoln &
Guba, 1985) โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ได้แก่ การใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ทีม
ผู้วิจัยมีการปรึกษาหารือร่วมกัน (peer debriefing) เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
และการนำเสนอผลการวิจัยใช้คำพูดของผู้ให้ข้อมูลในการยืนยันความจริงและความชัดเจนของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
และการรายงานผลวิจัย (confirmability)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 107 คน แบ่งเป็นเพศชาย 10 คน ร้อยละ 8 เพศหญิง 97 คน
ร้อยละ 92 มีอายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 24 ปี อายุเฉลี่ย 21.92 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.07 ผู้ให้
ข้อมูลการสนทนาจำนวน 12 คน เป็นเพศชาย 2 คน และเพศหญิง 10 คน

2. การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2559)

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 4.27$, $SD = 0.61$) และทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับสูง โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านคุณธรรม
จริยธรรม ($M = 4.44$, $SD = 0.57$) รองลงมา ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($M = 4.39$, $SD = 0.61$)
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($M = 4.32$, $SD = 0.62$) ทักษะปัญญา ($M = 4.19$, $SD = 0.63$)
ความรู้ ($M = 4.17$, $SD = 0.61$) และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($M = 4.11$, $SD = 0.66$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนนการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต โดยรวมและแยกรายด้าน (N = 107)

การรับรู้สมรรถนะ	Mean	SD	ระดับการรับรู้สมรรถนะ
การรับรู้สมรรถนะโดยรวม	4.27	0.61	สูง
รายด้าน			
คุณธรรม จริยธรรม	4.44	0.57	สูง
ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.39	0.61	สูง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.32	0.62	สูง
ทักษะปัญญา	4.19	0.63	สูง
ความรู้	4.17	0.61	สูง
การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.11	0.66	สูง

3. ปัจจัยสนับสนุนสมรรถนะการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตพยาบาล

จากการสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ทุกคนรับรู้ว่าได้บรรลุสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนด ทั้งนี้มีปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ดังนี้

3.1 รูปแบบการสอนและบุคลิกภาพของผู้สอน

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนรับรู้ได้ว่า อาจารย์ผู้สอนที่คอยกระตุ้นการเรียนจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์ผู้สอนให้มีคุณภาพบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ด้วยอาจารย์จัดการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ฝึกการคิดโดยกระตุ้นให้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ลงมือทำ ค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ที่มีเทคนิคการสอนไม่น่าเบื่อ สอนแล้วเห็นความเชื่อมโยงจะทำให้อยากเรียน เข้าใจมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างคำพูด “อาจารย์คอยพูดคอยพูดย้ำกับนิสิตบ่อย ๆ กระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ฝึกคิด ค้นคว้า จะเกิดการเรียนรู้มากขึ้น” “อาจารย์สอนแบบคอยกระตุ้นให้คิด ให้ถาม ให้ลงมือทำ มันก็ไม่น่าเบื่อ”

อีกทั้งบุคลิกภาพของอาจารย์ก็ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อาจารย์ที่เป็นกันเอง ใจดี เข้าใจผู้เรียน ให้กำลังใจผู้เรียน ทำให้รู้สึกอยากเรียน มีกำลังใจและทำให้มีความพยายามที่จะพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น หากค่อนข้างดุ ไม่ค่อยเป็นมิตร ไม่รับฟัง ก็จะทำให้ไม่อยากจะเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ลดลง ดังตัวอย่างคำพูด “บุคลิกภาพส่วนบุคคลของอาจารย์ก็มีส่วน คนไหนค่อนข้างดุ บางครั้งไม่ค่อยกล้าถาม” “อาจารย์ที่ใจดี คอยให้กำลังใจจะทำให้เรามีแรงฮึดในการพัฒนาตัวเองมากขึ้น”

3.2 วิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้อ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนรับรู้ได้ว่า วิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้อาจารย์ผู้สอนมีหลากหลาย แบ่งเป็น 1) การเรียนจากสถานการณ์จำลอง 2) การวิเคราะห์กรณีศึกษา และ 3) การฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์จริง การเรียนจากสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้อาจารย์ผู้สอนจากสถานการณ์จำลองทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น โดยฝึกกระบวนการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการตัดสินใจจากสถานการณ์นั้น ๆ และยังเป็นการเตรียม

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors, and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ความพร้อมผู้เรียนก่อนออกไปฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เมื่อผู้เรียนได้พบผู้ป่วยหรือสถานการณ์ที่คล้าย ๆ กัน จะเข้าใจสถานการณ์ คิดแก้ปัญหา กล้าตัดสินใจ ดังตัวอย่างคำพูด “เรียนสถานการณ์จำลองช่วยให้เราคิดวิเคราะห์ ฝึกการคิด การแก้ปัญหา กล้าที่จะตัดสินใจ เราต้องมีการพูดคุยกับผู้ป่วยในสถานการณ์จำลองด้วย เราได้ใช้สถานการณ์จำลองก่อนไปฝึกจริงก็จะรู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง ลำดับความคิดและตัดสินใจ ช่วยให้มีคามมั่นใจ”

การวิเคราะห์กรณีศึกษา การวิเคราะห์จากกรณีศึกษา หรือการวิเคราะห์จากแบบฝึกหัด จะช่วยพัฒนากระบวนการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาของผู้เรียน พร้อมกับอาจารย์มีการอธิบายเพิ่มเติม จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมองเห็นภาพได้มากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างคำพูด “ได้เรียนจากเคสหรือกรณีศึกษา มันฝึกการคิด คิดวิเคราะห์ อาจารย์ให้แสดงความคิดเห็น หรือช่วยกันแก้ปัญหา มันเข้าใจมากขึ้น” “อาจารย์จะให้โจทย์ ให้เราช่วยกันวิเคราะห์และแนวทางแก้ไขปัญหากันก่อน แล้วอาจารย์จะมาอธิบายเพิ่มให้ฟังตอนหลัง คิดว่า ได้เรียนแบบนี้ได้ประโยชน์”

การฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์จริง ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นว่า การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากผู้ป่วยจริงเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เพราะนำความรู้ลงไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง และผู้เรียนต้องฝึกฝนตนเอง ฝึกบ่อย ๆ ให้มีทักษะที่เพียงพอ จึงจะมีความมั่นใจในการไปให้การพยาบาลผู้ป่วย อย่างไรก็ตามอาจารย์จะมีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานเพื่อความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน โดยการทบทวนความรู้ สาทิตและสาธิตย้อนกลับการทำหัตถการ หรือทักษะการพยาบาลต่าง ๆ เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานอาจารย์จะคอยกระตุ้น ให้นิสิตได้แสดงสมรรถนะของตนเองในการดูแลผู้ป่วย หรือทำการพยาบาลแก่ผู้ป่วย และคอยกระตุ้นให้กลับไปทบทวนความรู้ และให้กำลังใจหากปฏิบัติได้ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น ดังตัวอย่างคำพูด “การฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยช่วยพัฒนาตัวเองได้มาก ได้ฝึกทำจริงกับผู้ป่วย ฝึกทักษะการพยาบาล ทำบ่อย ๆ เราเกิดความชำนาญ”

“การเรียนภาคปฏิบัติทำให้นิสิตมีความมั่นใจในการฝึกงาน กล้าทำหัตถการ อาจารย์ให้นิสิตทุกคนสาธิต และสาธิตย้อนกลับ หรือทบทวนความรู้กันสั้น ๆ รวมถึงคอยกระตุ้นให้กลับไปทบทวน ระหว่างการขึ้นฝึกมีการให้กำลังใจหากทำถูกต้อง”

3.3 ความตั้งใจของผู้เรียน

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีผู้เรียนต้องมีความตั้งใจ มีความมุ่งมั่น มีเป้าหมายในการเรียน จึงจะเกิดความพยายาม ความกระตือรือร้น และค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ต้องรู้จักกระตุ้นตนเอง หากผู้เรียนไม่ตระหนักไม่เห็นความสำคัญของการเรียนก็จะส่งผลต่อการเรียนและการทำงานในอนาคต ดังตัวอย่างคำพูด

“ผู้เรียนต้องมีความตั้งใจ เข้าใจการเรียน มีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น และฝึกฝนตนเอง ให้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น จึงจะมีสมรรถนะเพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาตนเอง”

“ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความรับผิดชอบในการเรียนและงาน จะประสบความสำเร็จในการเรียนพยาบาล”

“การเรียนรู้ออกของหลักสูตร หากเราขาดความตระหนัก หรือไม่ตั้งใจไม่เห็นความสำคัญจะมีผลต่อการเรียนของเราและการทำงานในอนาคต”

3.4 กำลังใจจากบุคคลรอบข้าง

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับการได้รับกำลังใจจากเพื่อน และอาจารย์ผู้สอน มากที่สุด รองลงมาเป็นกำลังใจจากครอบครัว อาจารย์คอยดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ ตักเตือนและชื่นชม การทำงานกลุ่มกับเพื่อน ๆ เพื่อนจะเป็นแรงกระตุ้น หากเรียนไม่เข้าใจเพื่อนจะช่วยสอนและให้กำลังใจ หรือหากมีเรื่อง

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ไม่สบายใจก็คุยกับคนในครอบครัว กำลังใจที่ได้รับเหล่านี้จะเป็นพลังช่วยให้กับผู้เรียนผ่านวิกฤติ พัฒนาตนเองและมุ่งไปสู่ความสำเร็จ ดังตัวอย่างคำพูด

“การจับกลุ่มเรียนกับเพื่อน ๆ เพื่อนคอยกระตุ้น ให้กำลังใจกัน ทำให้เรามีความพยายามตั้งใจ ที่จะทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ”

“หลายคนจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นจากอาจารย์ และจากเพื่อนภายในกลุ่ม ทำให้รู้สึกไม่ท้อถอย”

“ผู้สอนที่ให้กำลังใจจะทำให้นักเรียนมีแรงฮึดในการพัฒนาตัวเองมากกว่า”

“ระหว่างขึ้นฝึกบนหอผู้ป่วย อาจารย์คอยช่วยเหลือให้กำลังใจหากเราทำถูกต้อง”

3.5 สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ห้องเรียน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต มีผลต่อเพิ่มหรือลดการเรียนรู้ซึ่งส่งผลต่อสมรรถนะของผู้เรียน ดังตัวอย่างคำพูด

“แต่แต่ละชั้นปีมีนิสิตมาก จะมีห้องเรียนสโลป ห้อง H406 ที่รองรับผู้เรียนจำนวนมากก็เอื้อต่อการเรียนรู้ แต่ห้องอื่น ๆ มีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีจำนวนมาก พอนั่งเรียนรวมๆกัน มันอึดอัด บรรยากาศไม่ค่อยดี ระบายอากาศไม่ค่อยดี”

“หนังสือมีที่ห้องอ่านหนังสือคณะ และห้องสมุดคณะแพทย์ โดยปกติหนูก็จะเข้าไปใช้ เจ็บสงบ สะอาดดี หนังสือก็มีเยอะ ถามความทันสมัย ก็อาจจะไม่ใช่ทุกเล่มที่ทันสมัย หนังสือวิชาการไม่ได้มีปัญหาอะไร”

“คณะเราพยายามเพิ่มจำนวนหนังสือเข้าในห้องสมุดแล้วอันนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่ว่าหนังสือที่เป็น e-book ยังไม่ค่อยตรงกับสายการพยาบาลที่ต้องใช้มากนัก”

“ปัจจุบันพวกเราใช้ IPAD เชื่อมต่อ internet ได้ทุกจุดในมือ หรือคณะ เข้าถึงสื่อการเรียนออนไลน์ได้สะดวก”

4. อุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ

ความเหนื่อยล้า ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคนต่างเห็นตรงกันว่า การเรียนพยาบาลต้องเรียนทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีตารางเรียนที่อัดแน่นในแต่ละวัน แต่ละวิชาจะมีชิ้นงานที่มอบหมายและส่งงานในเวลาใกล้ ๆ กัน มีทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน บางรายวิชาให้ทำ mapping วิเคราะห์กลไกการเกิดโรคซึ่งใช้เวลาค่อนข้างมาก นอกจากนี้ความเหนื่อยล้าจากการฝึกงาน การเขียน care plan อ่านหนังสือทบทวนหรือมีการบ้านให้ค้นคว้าเพื่อไปตอบอาจารย์ตอนเช้า รู้สึกเหนื่อยล้า พักผ่อนน้อย กระทั่งกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังตัวอย่างคำพูด

“ตารางเรียนที่หนัก และปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบพร้อมกันหลายวิชา ทำให้ความสนใจในการเรียนลดลง มีความอ่อนล้า และลดประสิทธิภาพการเรียน”

“เวลาฝึกงานบน ward กลับมาต้องวางแผนการพยาบาล ทำ care plan ส่งอาจารย์ในตอนเช้า ใช้เวลานานกว่าจะเขียนเสร็จก็ตึก กว่าจะเข้านอน งานเยอะมาก รู้สึกเหนื่อย”

การอภิปรายผล

1. การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559)

ระดับการรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวมของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) อยู่ในระดับสูง ($M = 4.27, SD = 0.61$) โดยการรับรู้สมรรถนะตนเองในระดับสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ความรับผิดชอบ ทักษะปัญญา ความรู้ และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

ผลการวิจัยอภิปรายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้เรียนในหลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2559 หลักสูตรได้มีกระบวนการเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ (Faculty of Nursing, Naresuan University, 2016) 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบการบรรยาย ฝึกในห้องปฏิบัติการซึ่งมีสถานการณ์จำลอง และฝึกปฏิบัติการจริงบนคลินิกและชุมชน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการจัดทำโครงการหรือปฏิบัติการวิจัย ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา การสื่อสารและการทำงานร่วมกันเป็นทีม การฝึกประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อทีมสหสาขาวิชาชีพ ทักษะปัญญา ความรู้ และการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมตามระดับการเรียนรู้แต่ละชั้นปี 2) มีการส่งเสริมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เน้นการประเมินระหว่างเรียน (formative evaluation) อีกทั้งมีการสะท้อนกลับอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Sangprateetong, 2018)

จากกระบวนการดำเนินการของหลักสูตรดังกล่าวนิสิตจึงรับรู้สมรรถนะของตนเองในระดับสูง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า คุณธรรม จริยธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น ด้านทักษะปฏิบัติการทางวิชาชีพ ทั้งนี้หลักสูตรเน้นเรื่องความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนวิเคราะห์กรณีตัวอย่างหรือประเด็นทางด้านคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 สอดแทรกในทุกรายวิชาและขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาล อีกทั้งมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านจิตอาสาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตประจำวัน การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเห็นคุณค่าและเคารพผู้อื่น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะปฏิบัติการทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังตัวอย่างคำพูด “ด้านคุณธรรม จริยธรรม คิดว่าเรามีความเข้าใจและนำมาใช้กับการปฏิบัติการพยาบาลทุกครั้ง มองเห็นคุณค่าและเห็นความสำคัญของการเคารพในสิทธิผู้ป่วย และความมีมนุษยธรรมต่อผู้ป่วย” และ “สิ่งที่บรรลุคือ ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ การดูแลผู้ป่วยด้วยความเอื้ออาทร มองว่าทุกคนเท่าเทียมกันให้ความช่วยเหลือเท่า ๆ กัน”

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิวา หวังเรืองสถิตย์ และ อัญชลี แก้วสระศรี (Wangruangsattid & Kaewsari, 2022) และการศึกษาของ นาดยา พิงสว่าง และ สิริพร บุญเจริญพานิช (Pungsawang & Booncharoenpanich, 2017) พบว่า การรับรู้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ อารีรัตน์ ขำอยู่ และคณะ (Khumyu et al., 2021) พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ และด้านจริยธรรม

คะแนนเฉลี่ยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่ออยู่ระดับสูง ทั้งนี้ หลักสูตรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนด้านการทำงานเป็นทีมในการแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตาม หลากหลายสถานการณ์ทั้งในคลินิกและชุมชน มอบหมายการทำงานเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 8 คน และมีการประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อน และความรับผิดชอบต่อเรียนรู้อะไรและการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่ออยู่ระดับสูง ซึ่งการมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในกลุ่มจะทำให้เกิดการช่วยเหลือและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Artin-in, 2020) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังตัวอย่างคำพูด “ด้านปฏิสัมพันธ์ ผมบรรลุเป้าหมาย เพราะได้ทักษะการทำงาน

เป็นทีม การทำงานกลุ่มทำให้เรารู้จักฟังคนอื่น เพราะทุกคนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทำให้เราได้เรียนรู้จาก
ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เราเห็นมุมมองที่หลากหลาย เมื่อเราไปทำงานไม่ใช่มีแต่คนใช้ที่เราต้องดูแล แต่เราต้อง
ทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วย”

คะแนนเฉลี่ยด้านทักษะปัญญาอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากหลักสูตรมีกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้
ผู้เรียนมีส่วนร่วม (active learning) ฝึกทักษะการคิดและการแก้ปัญหาทั้งระดับบุคคลและรายกลุ่มในสถานการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น อภิปรายกลุ่ม
สะท้อนคิด การวิเคราะห์กรณีศึกษา การจัดทำโครงการ ปฏิบัติการวิจัย และการสัมมนา เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้
ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้มีการรับรู้สมรรถนะด้านทักษะปัญญาในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ครอบคลุม
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ 108 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต มี
กิจกรรมการสอนที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบ
สะท้อนกลับ การใช้ปัญหาเป็นฐาน การคิดวิเคราะห์ การทำกรณีศึกษา และเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทั้งรูปแบบ
ในชั้นเรียน ห้องเรียนออนไลน์ การเรียนด้วยระบบ e-learning และการฝึกปฏิบัติการพยาบาล และจัดให้มีการ
ทบทวนความรู้และการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้รวบรวมก่อนสำเร็จการศึกษา การ
ดำเนินการดังกล่าวจึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้สมรรถนะด้านความรู้ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ฝึก
ทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ผู้อื่นเข้าใจ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและ
นำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการนำเสนอข้อมูล รวมถึงมีกิจกรรม Internationalization at home
ในช่วงพักกลางวัน เพื่อเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนิสิต พิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ
การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การนำเสนอ (M =3.97) อีกทั้งจากข้อมูลเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่าง
มีข้อเสนอแนะสิ่งที่ต้องการพัฒนา คือ การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเชิงวิชาชีพมากขึ้น จึงส่งผลให้คะแนน
เฉลี่ยด้านนี้สูงแต่ก็สูงเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นควรส่งเสริมผู้เรียนด้านการใช้ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
เชิงวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาพบว่า นิสิตพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวรมีทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ระดับดี โดยทักษะด้านคอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุด และทักษะด้านการอ่าน เขียน และทักษะทางคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (Suwannakeeree et al.,
2019)

2. ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะนิสิตให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลการสนทนากลุ่ม ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ได้แก่
รูปแบบการสอนและบุคลิกภาพของผู้สอน และวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ทั้งการเรียนจากสถานการณ์
จำลอง การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์จริง ทั้งนี้เพราะการสอนทางการ
พยาบาลนั้นมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ
การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ครบทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี
ต่อวิชาชีพสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาให้สอดคล้องกับ กรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ที่ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างใช้
นั้นมีการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนเหมาะสม สอดคล้องกับ อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร (Pipatmongkon-

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

porn, 2019) กล่าวว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่ออกแบบโดยผู้สอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน การศึกษาของ รุ่งนภา จันทรา และคณะ (Chantra et al., 2016) พบว่า รูปแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สุราษฎร์ธานี

ความตั้งใจของผู้เรียน เป็นปัจจัยด้านตัวผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้จะมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี เช่น ขยันหมั่นเพียร อดทน และการเอาใจใส่ และตั้งใจเรียน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และประสบความสำเร็จในการเรียน (Sukcharoen, 2018) ดังผลการศึกษาของ จรัสศรี เพ็ชรคง (Petchkong, 2016) พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน แรงจูงใจในการเรียนรู้ และ การเรียนรู้โดยการนำตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช มากที่สุด

กำลังใจจากบุคคลรอบข้าง ได้แก่ เพื่อน อาจารย์ และครอบครัว เป็นปัจจัยสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้ บรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนทางการพยาบาลนั้น นิสิตอาจพบปัญหาความยุ่งยาก ลำบากใจที่ก่อให้เกิดความเครียดทั้งภาคทฤษฎีและการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ดังนั้น นิสิตอาจต้องการความช่วยเหลือ และการสนับสนุนด้านกำลังใจ ข้อมูล คำแนะนำ หรือความรักความเอาใจใส่จากเพื่อน อาจารย์ และครอบครัว เพื่อให้มีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาและรู้สึกมั่นใจคงปลอดภัยทางจิตใจ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุตศิริ หิรัญ- ชุนหะ และคณะ (Hirunchunha et al., 2021) ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า กำลังใจจากคนรอบข้าง มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในภาคใต้

สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้พบว่า ห้องเรียน ห้องสมุดหนังสือทางการแพทย์ ห้องคอมพิวเตอร์และระบบ WI-FI เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยเอื้อต่อประโยชน์ใช้สอยและ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คณะพยาบาลศาสตร์ จัดห้องปฏิบัติการให้นิสิตพยาบาลได้ฝึก ก่อนและหลังไปฝึกปฏิบัติการจริง จัดอุปกรณ์ที่เพียงพอและพร้อมใช้งาน มีห้องอ่านหนังสือเพื่อศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลด้วยตนเอง มีห้องคอมพิวเตอร์และบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย มีระบบ Wi-Fi ที่ส่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ แรงและมีความเสถียร ผู้เรียนจึงมีความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ตลอดทั้งภายในคณะ และมหาวิทยาลัย รวมถึงสื่อการสอนออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเหล่านี้ มีส่วนช่วยให้ นิสิตพยาบาลมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการ นำตนเองอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณชาติ ตาเลิศ และ รุจิสร สุธะถาวร (Talerd & Surathaworn, 2022) ได้ศึกษาการรับรู้สมรรถนะความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล ซึ่ง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมการรับรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลอยู่ ระดับสูง โดยปัจจัยเอื้อเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญเพื่อบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ ถึงแม้ว่าหลักสูตรได้จัดสรร ระบบสนับสนุนด้านปัจจัยเอื้อ แต่ก็ยังพบว่า ห้องเรียนขนาดใหญ่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับการใช้งาน หนังสือ ทางการแพทย์ประเภท e-book ยังมีน้อย ดังนั้นการปรับปรุงหลักสูตรใหม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่ เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการศึกษาของ จรัสศรี เพ็ชรคง (Petchkong, 2016) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพห้องเรียน และบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งผลทางตรงต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีรัช

อุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะของนิสิต ได้แก่ ความเหนื่อยล้า ทั้งนี้ เนื่องจาก หลักสูตรพยาบาลศาสตร ปรึบปรุง พ.ศ. 2559 มีจำนวนหน่วยกิตที่มาก 144 หน่วยกิต การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรยังเป็นแบบ

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum

การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

การสอนบรรยาย ซึ่งยังมีเนื้อหาสาระค่อนข้างมากจึงจัดเวลาให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่มากพอ และใน
ชั้นปีที่ 4 การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีจัดแบบย่นเวลาเรียนให้สั้นลง ตารางเรียนค่อนข้างแน่นและต่อเนื่อง
ด้วยการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้มีเวลาช่วงสุดท้ายสำหรับเตรียมตัวสอบความรู้
รวบยอดและสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแรกได้ทันตามเวลา จึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกหนักและเหนื่อยมาก ซึ่ง
อาจจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารของสถาบัน ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอน สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน
สำหรับการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนให้มีระดับที่
สูงมากขึ้น เอื้ออำนวยปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพียงพอและทันสมัย ได้แก่ ขนาดห้องเรียน อุปกรณ์
ฝึกปฏิบัติการพยาบาล หนังสือประเภท e-books ทางพยาบาล
2. หลักสูตรควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้มีหน่วยกิตที่ลดลง ออกแบบเนื้อหาและหน่วยกิตภาคทดลอง
และการศึกษาด้วยตนเองที่ส่งเสริม active learning มากขึ้น จัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ที่แท้จริงมากกว่าเน้นเนื้อหาวิชาในชั่วโมงที่สอน
3. อาจารย์ผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือกิจกรรมที่เพิ่มความสามารถ
ในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อกระตุ้นนิสิตให้มีแรงจูงใจในการเรียนพยาบาลให้ประสบ
ความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมหรือการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ของ
ผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถาบัน
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมการรับรู้สมรรถนะครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการ
ปรับปรุงหรือการพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไป

References

Artin-in, S. (2020). *Science and art, learning in the 21st century* (3rd ed.). KKU printing house.
(in Thai)

Chantra, R., Thongphet, P., & Sornkshetrin, A. (2016). Factors related the ideal characteristics of
Thai graduates according to Thailand qualification framework for higher education (TQF:
HEd) the nursing student of Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani. *Journal of
Nursing Education*, 9(4), 90-101. (in Thai)

Faculty of Nursing, Naresuan University. (2016). *Bachelor of Nursing Science Program Curriculum
(Revised 2016)*. http://www.nurse.nu.ac.th/add/Bachelor_59.pdf (in Thai)

Hirunchunha, S., Boonkong, S., Phumdoung, S., Bookyoung, N., & Sangchan, H. (2021). Lifelong
learning competency of nursing students, supporting and obstacle factors related to
lifelong learning competency development. *Songklanagarind Journal of Nursing*, 41(4),
38-49. (in Thai)

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

- Khummy, A., Chupan, S., Puttaruksa, L., Rattanajarana, S., Songaiad, D., & Chunchomgul, C. (2021). Factors related to professional nursing competency among nursing students at a university in the Eastern region. *The Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 29(1), 1-12. (in Thai)
- Kruttakart, S., Chiwut, P., Rungnoei, N., Wichianrat, S., & Wanngamwiset, S. (2023). Factors of learning behaviors and environments in the Nursing College affected on the perception of learning outcomes according to Thailand qualification framework for higher education of nursing students in Boromarajonani College of Nursing, Nonthaburi Province. *Journal of Nursing and Health Science Research*, 15(2), e261426.
https://nursing.iserl.org/bcnsurat/index.php/researcher/profile/rs_popup/6626 (in Thai)
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- Miller, W. L., & Crabtree, B. F. (1992). Primary care research: A multimethod typology and qualitative road map. In B. F. Crabtree & W. L. Miller (Eds.), *Doing qualitative research*. Sage.
- Ministry of Education. (2009). *Announcement of the Ministry of Education on Thai qualifications framework for higher education, 2009*. Government gazette. (in Thai)
- Office of the Education Council. (2019). *Understanding competencies easily for People and understanding competency-based curriculum easily for teachers, administrators, and educational personnel* (revised edition). 21 century. <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1661> (in Thai)
- Petchkong, J. (2016). Causal factors affecting to learning outcomes of nursing students: Boromarajonani College of Nursing Chakiraj. *EAU Heritage Journal Science and Technology*, 10(2), 199-211. (in Thai)
- Pipatmongkonporn, I. (2019). Classroom management strategies. *Journal of Education, Silpakorn University*, 17(1), 71-82. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/210309/145537> (in Thai)
- Pungsawang, N., & Booncharoenpanich, S. (2017). The quality of graduates according to Thai qualify-cations framework for higher education and desirable characteristics according to Royal Thai Air Force Nursing College. *Royal Thai Medical Journal*, 44(2), 1-17. (in Thai)
- Sangprateeptong, V. (2018). Guidelines for assessment of learning outcomes in the 21st century. *Udon Ratchathani Journal of Research and Evaluation*, 7(1), 1-10. (in Thai)
- Songwatthanayuth, P., Kitsawat, S., Sirichot, K., & Boonlua, B. (2019). Factors related the characteristics of graduates framework for higher education among nursing student in Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province. *Journal of Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi Province*, 1(1), 57-69. (in Thai)
- Srisaard, B. (2017). *Introduction to research* (10th ed.). Suveeriyasarn. (in Thai)
- Sukcharoen, P. (2018). The perspectives of motivation in education of the nursing students. *Christian University of Thailand Journal*, 24(1), 116-124. (in Thai)
-

Perceived Competency Focusing on Program Learning Outcomes, Supporting Factors,
and Obstacles Related to Competency Development of Nursing Students
in the Bachelor of Nursing Science Curriculum
การรับรู้สมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน และอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะ
ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

- Suwannakeeree, W., Suwannaosoa, S., Chairat, R., Chaiem, O., & Tongsaard, T. (2019). Exploring 21st century learning skills of nursing students, Naresuan University. *Journal of Nursing Sciences, 13*(1), 89-98. (in Thai)
- Talerd, W., & Surathaworn, R. (2022). A comparative study of perceived self-competencies in application of the nursing process and self-directed learning among nursing students. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Surin, 12*(1), 94-108. (in Thai)
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (2024). *Council regulation for approve the nursing and midwifery education curriculum*. https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/BNS_.pdf (in Thai)
- Wangruangsatid, R., & Kaewsasri, A. (2022). The perception of learning outcomes under the qualification framework for higher education among graduates of Nursing Science in academic year 2020 at Boromarajonani College Buddhachinaraj. *Journal of Boromarajonani College Buddhachinaraj, Surin, 12*(1), 78-93. (in Thai)